

Rekenkamercommissies

Elburg - Nunspeet - Putten - Oldebroek

Onderzoeksprogramma 2018 – 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. De Rekenkamercommissies
 - 2.1. Doelstelling van de rekenkamercommissies
 - 2.2. Onderzoeksterreinen, criteria voor onderwerpselectie
 - 2.3. Procedures, hoor en wederhoor, openbaarheid
 - 2.4. Nazorg en verantwoording
3. Onderzoeken
 - 3.1 Het onderzoeksprogramma
 - 3.2 Lopend onderzoek
 - 3.3 Op te starten onderzoek
 - 3.4 Overige onderzoeksvoornemens
 - 3.5 Verantwoording van selectie

Bijlage I: Groslijst onderzoeksonderwerpen

HET ONDERZOEKSPROGRAMMA 2018 – 2020

1. Inleiding

Voor u ligt het onderzoeksprogramma 2018-2020. Het voornemen is om in deze periode maximaal 3 onderzoeken uit te voeren. Daarnaast is er ruimte voor incidenteel onderzoek op verzoek van een gemeenteraad.

Alvorens met een onderzoek te starten wordt een onderzoeksopzet opgesteld, die – zoals in het onderzoeksprotocol wordt voorgeschreven – aan de gemeenteraden wordt aangeboden.

2. De Rekenkamercommissies

2.1 Doelstelling van de rekenkamercommissies

De *missie* van de rekenkamercommissies is het versterken van de raden in met name de controlerende taak. In de *visie* van de rekenkamercommissies ondersteunt zij de raden door het onafhankelijk uitvoeren van gevraagd en ongevraagd onderzoek naar de doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid en naar de doelmatige en rechtmatige voorbereiding en uitvoering daarvan. Hierbij richten de onderzoeken van de rekenkamercommissies zich op het toetsen en verbeteren van de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van zowel het beleid, als ook van het beheer en de organisaties van de gemeenten.

Door middel van haar rapporten beogen de rekenkamercommissies de raden handvatten te bieden om hun kaderstellende en controlerende taken beter te kunnen uitoefenen. Verder zullen de rekenkamercommissies laten zien wat is terecht gekomen van de beleidsvoornemens van de gemeente. Tenslotte bieden de rekenkamercommissies handvatten aan de gemeentelijke organisaties om te komen tot een efficiëntere en effectievere werkwijze.

Het maatschappelijk belang van de rekenkamercommissies verwijst naar de bijdrage aan de transparantie van het gemeentelijk beleid voor de burgers en aan de publieke – inhoudelijke en financiële – verantwoording van het beleid. Van belang hierbij is in hoeverre het beleid een bijdrage levert aan de oplossing van gesignaleerde problemen, evenals de mate waarin het beleid tegemoet komt aan de wensen en verwachtingen van de burgers.

2.2. Onderzoeksterreinen, criteria voor onderwerpselectie

Het onderzoeksterrein van de rekenkamercommissies strekt zich uit over alle organen, diensten en instellingen waarvoor de gemeente bestuurlijk verantwoordelijk is of waarvan de gemeente geheel of in belangrijke mate de activiteiten bekostigt. Hierbinnen kunnen alle zaken die belangrijk zijn voor een doelmatig en doeltreffend beleid en beheer van de gemeente door de rekenkamercommissies aan de orde worden gesteld.

De rekenkamercommissie is een onafhankelijk instituut binnen de gemeente en maakt haar eigen onderzoeksprogramma. Op grond van artikel 182 van de Gemeentewet bepaalt de rekenkamercommissie zelf welke onderwerpen zij onderzoekt, op welke wijze en op welk moment zij dat doet. Zowel de raad, andere instellingen, als derden kunnen voorstellen voor onderzoek indienen bij de rekenkamercommissie, maar het is aan de rekenkamercommissie om te beslissen welke onderzoeken uitgevoerd worden. De rekenkamercommissies zoeken hierbij naar draagvlak voor de keuze van onderwerpen.

De rekenkamercommissie hanteert in het algemeen de volgende criteria bij de onderwerpselectie. Er is sprake van:

- een maatschappelijk belang;
- een financieel belang;
- risico's met betrekking tot doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het gevoerde beleid;
- twijfel met betrekking tot de uitvoering.

Het onderwerp moet verder geschikt zijn voor rekenkameronderzoek. De rekenkamercommissie kan overigens ook om andere redenen dan hiervoor genoemd een onderwerp selecteren.

Verder dienen onderzoeken in het algemeen te voldoen aan een aantal randvoorwaarden:

- het onderzoek moet haalbaar zijn in de tijd;
- het onderzoek moet haalbaar zijn wat betreft het budget;
- er dient een normenkader te zijn waaraan getoetst kan worden;
- het onderzoek moet bijdragen aan de variatie in onderwerpen en gemeentelijke sectoren die betrokken zijn bij het onderwerp van onderzoek;
- het onderzoek moet bijdragen aan een leereffect voor bestuur en organisatie;

2.3. Procedures, hoor en wederhoor, openbaarheid

Een volledig overzicht van alle procedures met betrekking tot de rekenkamercommissies en haar onderzoeken is opgenomen in de Gemeentewet, de Verordeningen op de rekenkamercommissies, het Reglement van orde en het Onderzoeksprotocol. Hieronder volgt een verkorte weergave.

De rekenkamercommissie brengt het onderzoeksprogramma ter kennis van de raden en de colleges. Het onderzoeksprogramma is openbaar.

Bij de start van een onderzoek worden de raad (raden) en de bij het onderwerp van onderzoek betrokkenen geïnformeerd over de start en de opzet van het betreffende onderzoek. Aan de hand van de onderzoeksopzet worden afspraken gemaakt over het aanleveren van gegevens, met welk type sleutelpersonen eventueel gesproken wordt en/of wie geïnterviewd worden en de planning van het onderzoek. Bij de analyse van het onderzoeksmateriaal wordt in het algemeen een normenkader gehanteerd. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen worden in een conceptrapport vastgelegd.

De rekenkamercommissie legt het conceptrapport voor aan betrokkenen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een technische reactie en een bestuurlijke reactie. Ter verificatie van de feiten legt de rekenkamercommissie de feitelijke bevindingen voor aan het college en de andere betrokkenen, bijvoorbeeld het bestuur van een onderzochte instelling. De rekenkamercommissie neemt de binnengekomen reacties nauwkeurig in overweging.

Het definitieve rapport, dat ontstaat na verwerking van eventuele reacties op het conceptrapport en na toevoeging van conclusies en aanbevelingen, wordt voor een bestuurlijke reactie toegezonden aan het college. In het rapport van de rekenkamercommissie wordt de bestuurlijke reactie van het college integraal opgenomen, gevolgd door een nawoord van de rekenkamercommissie.

Met de toezending van het rapport aan de raad is het rapport openbaar. Het publiceren van het rapport gaat vergezeld van een persbericht van de rekenkamercommissie.

2.4. Nazorg, verantwoording

De rekenkamercommissie volgt of haar rapport voldoende benut wordt en of de aanbevelingen uit het rapport, die door de raad zijn overgenomen, uitgevoerd worden. Zo nodig start de rekenkamercommissie

zelf vervolgonderzoek om vast te stellen of en in hoeverre de conclusies en aanbevelingen geïmplementeerd zijn en verbeteringen zijn vast te stellen.

Na afloop van een onderzoek evalueert de rekenkamercommissie het onderzoek en het proces dat daarbij gevoerd is. Dit ter lering van de eigen werkzaamheden.

Aan het eind van ieder jaar presenteert de rekenkamercommissie een jaarverslag. Hierin geeft de rekenkamercommissie weer welke activiteiten zij heeft uitgevoerd en welke onderzoeken zijn verricht en wat de kosten van de rekenkamercommissie in het betreffende jaar zijn geweest.

Ook komt in het jaarverslag aan de orde waartoe de behandeling van de rapporten in de raad heeft geleid, welke toezeggingen het college heeft gedaan en welke maatregelen de organisatie heeft genomen naar aanleiding van de bevindingen van de rekenkamercommissie. Het jaarverslag wordt ter kennisname aan de raad aangeboden.

3. Onderzoeken

3.1. Het onderzoeksprogramma

Bij het opstellen van het vorige onderzoeksprogramma is aan de hand van een digitale enquête onder alle raden een groslijst opgesteld. Deze groslijst is uitgezet bij de raden en op basis van de teruggekomen informatie geactualiseerd. Vervolgens is vanuit deze groslijst een selectie gemaakt van twee onderwerpen.

3.2. Lopend onderzoek

Op dit moment loopt er een onderzoek naar de sturingsmogelijkheden van de raden in het jeugdbeleid.

3.3. Op te starten onderzoeken in 2017 en 2018

De rekenkamercommissies hebben besloten zogenaamd "dakpansgewijs" onderzoek uit te voeren. Dat wil zeggen dat als een lopend onderzoek zich in een fase van uitvoering bevindt, er een begin wordt gemaakt met een volgend onderzoek. Voor de komende periode is gekozen voor een onderzoek naar het economisch belang van toerisme en vervolgens een onderzoek naar duurzaamheid / routekaart 2050.

Het onderzoek naar toerisme is een groter onderzoek, en zal starten in het 1e kwartaal van 2018. Er is nog tijd en ruimte om in 2017 een kleiner onderzoek/quickscan uit te voeren. Deze ruimte zal worden ingevuld met een onderzoek naar de implementatie van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

Implementatie van de aanbevelingen

De rekenkamercommissie levert 1 à 2 onderzoeken per jaar op. In elk onderzoek staan aanbevelingen. Doorgaans worden deze aanbevelingen door college en raad overgenomen. Dit geeft aan dat de aanbevelingen draagvlak kennen. Implementatie van aanbevelingen is niet altijd eenvoudig. Het vraagt commitment van de werkvloer maar veel belangrijker nog, vaak ook verandering van werkwijze en van ingesleten gewoonten. Met een kleine quick scan willen we bezien of en in hoeverre de aanbevelingen van de laatste onderzoeken (een tijdsspanne van vijf jaar) daadwerkelijk zijn geïmplementeerd terwijl we ook bekijken of de aanbevelingen op zich helder en duidelijk zijn.

Toerisme

Onder de noemer Veluwe op 1 wordt voor het gebied van de gehele Veluwe ingezet op meer toerisme. Doel is vergroting van de toeristische bestedingen, meer werkgelegenheid en toename van de voorzieningen en de recreatieve mogelijkheden voor de eigen bevolking.

Met dit rekenkameronderzoek beogen we inzichtelijk te maken wat de vier gemeenten uitgeven aan toerisme, wat er binnenkomt (toeristenbelasting) en in hoeverre het toerisme bijdraagt aan de bovengenoemde drie doelen. Het onderzoek zal zich primair richten op de raad: in hoeverre is de raad kaderstellend en in hoeverre heeft de raad middelen om te controleren en bij te sturen.

De gemeente staat er met toerisme niet alleen voor. Lokale partners kunnen deel uitmaken van dit onderzoek. Bovenlokale partners die zich ook inzetten voor toeristische en recreatieve voorzieningen zijn bv. Gastvrije Randmeren en de provincie Gelderland. De inzet van deze partijen wordt niet meegenomen

in dit onderzoek. Ook de monumentenzorg draagt bij aan toerisme. Ook deze wordt in het kader van dit onderzoek niet meegenomen. Wat we wel meenemen is het beleid en de inzet rondom evenementen.

Duurzaamheid

De landelijke opdracht voor gemeenten is om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dit betekent dat evenveel duurzame energie wordt opgewekt als dat wordt verbruikt. De pijlers hieronder zijn vermindering van energieverbruik, opwekken van duurzame energie in de regio/gemeente en als laatste inkoop van groene energie van buiten de gemeente/regio. Dit beleid wordt gevoerd op een zevental thema's, te weten:

- Al het vastgoed duurzaam
- Ruimtelijke inpassing van duurzame energie
- Energieke samenleving
- Ondernemende regio
- Duurzaam vervoer
- Duurzame recreatie
- Van afval naar grondstof

Het rijksbeleid is door de RNV vertaald naar een regionale opdracht, vertolkt in een duurzame routekaart. Deze regionale opdracht is vervolgens vertaald naar een gemeentelijke taak en een gemeentelijke routekaart. Daarbij hebben gemeenten de vrijheid om de ambitie hoger te stellen dan het rijk.

Met dit onderzoek willen we bezien of de gemeenten op de verschillende beleidsonderdelen op schema liggen met de (sub)doelstellingen van de regionale en/of lokale routekaart.

3.5. Verantwoording selectie

De rekenkamercommissies hebben bij het samenstellen van het onderzoeksprogramma de eerder vermelde criteria en randvoorwaarden gehanteerd. Het aantal mogelijke onderwerpen is in beginsel onbeperkt, de mogelijkheden tot onderzoek zijn daarentegen beperkt. Er is sprake van een keuze tussen potentiële kanshebbers. De geselecteerde onderwerpen voldoen aan de genoemde criteria, evenals vele niet geselecteerde onderwerpen. Hierbij dient te worden bedacht, dat het al dan niet voldoen aan de criteria door de rekenkamercommissies is ingeschat op basis van de haar bij de selectie bekend zijnde informatie.

Bijlage I: groslijst van onderwerpen

De volgende onderwerpen zijn naar aanleiding van een actualisatie van het programma van 2015-2016 op de groslijst gezet.

	Onderwerpen
	Ruimtelijke onderwerpen
1	Toerisme en het economisch belang daarvan
2	Financiële onderwerpen
3	Financieel beleid / financiële risico's
	Maatschappelijke onderwerpen
4	Duurzaamheid/routekaart 2050
5	Schuldhelpverlening
6	Sportvoorzieningen: kosten en belang/opbrengsten
7	Effectiviteit toegang tot de zorg in het sociaal domein
	Bestuur/bedrijfsvoering
8	Burgerparticipatie (incl. deregulering in de zin van stimuleren initiatief burger)
9	Digitale archivering/borging behoud van informatie
10	Raadsinstrumenten
11	Communicatie en voorlichting
12	Implementatie aanbevelingen rekenkamercommissies